

DHARMA

BİRİNCİ BÖLÜM

SEBEP VE NETİCE MÜNASEBETLERİ

I

DÖRT BÜYÜK HAKİKAT

1. Bu dünya her türlü ıstırap ile doludur. Doğum, ihtiyarlık, hastalık ve ölüm hepsi ıstıraptır. Nefret ettiği adamlarla kavuşmak, sevdiği birisinden ayrılmak, ihtiyacını dolduramamak ta ıstıraptır. Hırstan hür olmıyan hayat her zaman sıkıntılı olur. Buna ıstırap hakikati denir.

İnsan sıkıntısının sebebi şübhesiz beden susaması ve dünyevî ihtiras hayalinde bulunur. Bu susama ve hayal'in kökleri de bedenî içgüdüde bulunur. Böyle, dibinde kuvvetli yaşama isteği bulunan hırs, gördüğü ve işittiğini arar, hatta ölümü bile. Bu ıstırap sebebinin hakikati denir.

Bütün insan ihtirasının kökünde yatan hırsı kaldırılabilirse ihtiras da ölür ve bütün insanların ıstırapları da biter. Bu ıstırabı bitirme hakikati denir.

Hırs ve ıstıraptan boş hale girmek için insan sekiz doğru yoldan yürümelidir. Bunlar Doğru görmek, doğru düşünmek, doğru söylemek, doğru hareket, doğru hayat, doğru ictihad, doğru hatır ve doğru kalp temerküzüdür. Bu ıstırabı bitirme için doğru yol hakikati denir.

İnsan bu hakikatleri iyice bilmelidir. Çünkü dünya ıstırapla dolu ve bir insan ıstıraptan kurtulmak isterse, bu ıstırabın yegâne sebebi olan dünyevî ihtirastan kesin olarak ayrılmalıdır. Bütün dünyevî ihtirastan hür olan halet yalnız aydınlık vasıtasile erişilebilir. Bu aydınlık ta yalnız bu sekiz doğru yol vasıtasile elde edilebilir.

2. Aydınlığı arayanlar dört kutsal hakikati anlamalıdır. Bunu anlamıyanlar yanlış yoldan çıkamıyacaktır. Bu dört kutsal hakikati anlıyanlar ise “aydınlık gözünü açanlar” diye adlanırlar.

Bundan dolayı Budanın talimatına tâbi olmak isteyenler bu dört kutsal hakikati cidden anlamalıdırlar.

Sebep ve Netice Münasebetleri

Her zaman her hakikî eren bu dört kutsal hakikati anlıyan ve başkalarına öğretendir.

Bir insan dört kutsal hakikati açıkça anlarsa, kutsal sekiz doğru yol onu hırstan alıkoyar; hırstan kurtulunca insan başkalar ile savaştırmaz, öldürmez, hırsızlık yapmaz, zina yapmaz, yalan söylemez, hakarat etmez, yaltaklık yapmaz, kıskanmaz, kızmaz, hayatın geçici olduğunu unutmaz ve doğruluktan uzaklaşmaz.

3. Kutsal yolu takip eden, elinde ışık karanlık odaya girmeğe benzer: karanlık yok olur ve oda ışıqla dolu olur.

Kutsal hakikatin mânasını anlıyan ve kutsal yolu takip etmesini öğrenenler cahillik karanlığını bitiren akıl ışığını elde edenlerdir.

Buda Dört Kutsal Hakikati göstermekle insanları irşad eder. Bunu anlıyanlar aydınlığa kavuşurlar; bunlar bu şaşkın dünyada başkalarını irşad ve himaye edebilirler, ve inanılır olurlar. Dört Kutsal Hakikat açıkça anlaşılırsa, bütün dünyevî ihtirasın kökleri kuruyacaktır.

Buda Dört Kutsal Hakikat vasıtasıle Budanın talebeleri başka bütün kıymetli hakikatlere erecek, bütün mânasını anlıyan akıl ve anlayış elde eder ve bütün insanlara Dharmayı ğretebilecektir.

II ACAYİP BAĞLANTI

1. Bütün insan sıkıntılarının nedeni olduğu gibi, bunu bitirmek yolu da vardır, çünkü dünyada herşey türlü sebep ve şartların sonucu olup, bu sebep ve şartlar değişir ve yok olursa herşey kaybolur.

Yağmur yağar, yel eser, çiçekler açar, yapraklar dökülür. Bütün bu olanlar neden ve şartlarla bağlı ve sonuçları olup bu neden ve şartların değişmelerile kaybolurlar.

İnsan baba ve annesinin neden ve şartlarıle doğar. Bedeni yemekle beslenir: ruhu talimat ve tecrübe ile beslenir.

Bundan dolayı beden ile ruh şartlarla bağlı olup bu şartların değişmesi ile değişirler.

Sebep ve Netice Münasebetleri

Bir ağ düğümünden kurulmuş olduğu gibi bu dünyadaki her şey düğümlerle bağlıdır. Eğer birisi ağın gözünü mustakil diye düşünürse o yanılmıştır.

Ağ birbirine bağlı gözlerden mürekkep olduğundan dolayı ağ denilir ve her bir gözün kendi yeri ve başkalarına karşı sorumluluğu vardır.

2. Çiçekler bir kaç şartların sonucu olarak açarlar. Yapraklar da bir kaç şartların dolayisiile dökülürler. Çiçekler mustakil açılmaz, yapraklar da ayrı bir sebepten dolayı dökülmez. Böyle herşeyin gelecek ve gideceği var; hiç değişmeden mustakil kalamaz.

Her şeyin bir kaç sebep ve şartlarla doğduğu ebedi ve değişmez bir kanundur ve her şey aynî kanunla yok olur; her şey değişir ve hiçbir şey ebediyen kalmaz.

III DESTEKLEŞME

1. İnsan kederi, iniltisi, ağrısı ve şiddetli acısının kökü nerededir? Bunlar umumiyetle insanların hırsında bulunmaz mı?

Sebep ve Netice Münasebetleri

Onlar zenginlik ve şeref, rahatlık ve keyif, heyecanlık ve kendisine düşkün hayata inatla yapışır (bağlı olurlar) ve bunlara karşı isteğin bütün insan ıstıraplarının başı olduğunu bilmezler.

Bu dünya yaratılışından beri âfetlerle doludur. Yalnız bununla kalmıyarak hastalık, ihtiyarlık ve ölüm de katlanmıştır.

Fakat insan bütün bu olayları iyi düşünürse, bütün bu ıstırapların kökünde şiddetli hırsın yattığını anlıyacaktır. Eğer hırs kaldırılabilirse insan ıstırapları da sona erir.

İnsanın kalbini dolduran açgözlülükte cehalet görülür.

Bu, her şeyin hakikî sebeplerini bilmemekten geliyor.

Hakikatte elde edilemez fakat daima körce aranan pis hırslar cehâlet ve hırstan doğar.

Cehâlet ve hırstan dolayı insanlar hakikatte yok iken ayırdetmeyi düşünüyorlar. Aslında insanın davranış-

Sebeup ve Netice Münasebetleri

şında ne doğru ne hata vardır ama, insanlar cehâletten dolayı ayırdetmeyi düşünür ve doğru veya yanlış diye hüküm verirler.

Cehâletten dolayı insanlar her zaman yanlış düşünür ve doğru görüşü kaybeder, benciliklerine yapışıp yanlış hareket ederler. Sonuç olarak onlar aldatıcı varlığa dayanırlar.

Hareketlerini benciliğe tarla yaparak, fikir ayırtlı-ğını tohum yaparak, kalplerini cehalet bulutu ile kaplı-yarak, şiddetli hırs yağmuru ile verimli yaparak, bencilik inadı ile sulıyarak onlar kötü fikri artırır ve aldanma cisimlenmesini arkalarında taşırlar.

2. Bundan dolayı, hakikatte, insanların kendi kalpleri keder, inilti, ağrı ve şiddetli acıyı yaratırlar.

Bu dünyadaki bütün aldanma insanın kendi kalbin-den doğan bir gölgeden başka bir şey değildir. Aynı zamanda aynı kalpten aydınlık dünyası da doğar.

3. Bu dünyada üç türlü yanlış görüş, vardır. İnsan bu görüşlere yapışırsa bu dünyada herşey red edilir.

Birincisi bütün insan tecrübeleri hepsi ksmete dayanır diye inanan; ikincisi herşey Tanrı tarafından yaratılmış ve onun isteğine göre yürütülür diye inanan, üçüncüsü herşey hiçbir sebep ve şartsız ani olarak vaki olur diye inanandır.

Eğer herşey ksmet ile kararlatırılmı ise, her iyi ve her kötü iler önceden kararlatırılmı, saadet ile keder de önceden tayin edilmiş ise önceden düzenlenmemiş hiçbir şey mevcut olmazdı. O zaman dünyanın terakki ve iyileşmesi yolundaki bütün insan planı ve ictihadı boş olur ve insaniyet ümitsiz kalırdı.

Başka görüşler için de bu doğrudur. Çünkü, eğer herşey Tanrının elinde ise insan için boyun eğmeden başka ne kalır? Bu gibi dncede bulunan insanlar ümitsiz kalır ve akıllıca hareket etmek ve kötülükten kaçmaktan vazgeçerler.

Hakikaten bütün bu üç görüş yanlıştır: herşey sebep ve şartların toplanmasından gelen bir sürü tecelliden ibarettir.

İKİNCİ BÖLÜM

İNSAN KALBİ VE HAKİKÎ SURETİ

I

SÜREKSİZLİKTE CİSİM YOKTUR

1. Beden ile kalp türlü sebeplerin birikmesîle vücade geldiğinden bir cisim bulunamaz. İnsan bedeni unsurların toplanması olduğundan sürekli değildir.

Eğer bedenin cismi bulunsa idi, kararlaştırdığı herşeyi yapabilirdi.

Bir kral istediği gibi övmek veya ceza vermeğe muktadirdir, fakat hiç istemeden hasta veya ihtiyar olur, serveti de isteği de hiçbir işe yaramaz.

Bunun gibi kalbin de cismi yoktur. İnsan kalbi sebep ve şartların birikmesinden ibarettir ve devamlı değişmektedir.

Eğer kalp cisimli olsa idi, istediği gibi hareket edebi-

lirdi, fakat o doğru diye bilen şeyden uzaklaşıp isteksiz kötülük arkasından koşar.

2. Birisi bu beden devamlı mı yok mudur diye sorulursa “devamsız” diye cevaplandırmaktan başka çare yoktur.

Birisi devamsız varlık saadet midir yoksa ıstırap mıdır diye sorulduğu zaman “ıstıraptır” demeğe mecburdur.

Böyle değişir ve ıstırapla dolu süreksiz şeyin cisim olduğuna kanî olmak büyük bir hatadır.

İnsan kalbi de devamsız ve ıstıraptır; bir cisim diye adlanmaz.

Bizim şahsi hayatımızı teşkil eden hakikî beden ve kalbimiz ile bunları kuşatan dış dünya “Ben” veya “Benim” gibi anlayışlardan uzaktırlar.

Yalnız kirli hırsla bulutlanan ve akla sığmıyan kalp inatla “Ben” ve “Benim” i düşünmekte inatla ısrar eder.

Her beden ve muhiti sebep ve şartların birikmesinden doğmuş olduğundan devamlı olarak değişir ve hiç sona ermez.

İnsan Kalbi ve Hakikî Sureti

Sonsuz değişme içinde olan insan aklı ırmağın akan suyu ve mumun yanan alevi gibidir; maymun gibe bir dakika bile durmadan hoplamaktadır.

Akıllı adam bunları görüp duyarak, bedeni ve kalbine yapışmalarını bıraktığı anda aydınlığa erir.

3. Bu dünyada kimsenin yapamayan beş şey vardır. Birinci, ihtiyarlarken bunu durdurmak; ikincisi, hasta iken bunu durdurmak, üçüncüsü ölmekten kurtulmak, dördüncüsü, tükenirken bunu durdurmak, beşincisi yok olmaya karşı gelmek.

Âdi insanlar hepsi ergeç bu hallere rastlar, netice olarak sıkıntı çeker, yalnız Budanın talimatını alanlar bunların kaçınılmaz olduğunu bildiklerinden dolayı ıstırap çekmezler.

Bu dünyada başkaca dört hakikat vardır. Birincisi, bütün yaradılanlar cehâletten doğarlar; ikincisi, bütün hırs hedefleri süresiz, kararsız ve ıstıraplırlar; üçüncüsü, bütün mevcut şeyler süresiz, kararsız ve ıstıraplıdır; dördüncüsü, bütün dünyada “Ben” veya “Benim” denilen bir şey yoktur.

Her şeyin süreksiz, geçici ve benliksiz olmadığı hakikat Budanın bu dünyaya tecelli edip etmemesile hiç alâkası yoktur. Bu hakikatler gerçektir; Buda bunu bildiğinden dolayı bütün insanlara Dharmayı öğretir.

II KALBİN KURULUŞU

1. Aldanma ile aydınlanma her ikisi kalp içinde doğar, bütün varlık ve olaylar sihirbazın yeninden çıkan şeyler gibi kalbin işlemesile meydana gelir.

Kalbin hareketinde sınır yoktur ve hayatın muhitini teşkil eder. Kirli kalp kendisini kirli şeylerle çevirir ve pâk kalb kendisini pâk şeylerle çevirir; bundan dolayı muhitin de kalp hareketinden fazla bir sınırı yoktur.

Resim rassam tarafından, muhit te kalbin hareketile yapılır. Budanın yarattığı muhit pâk ve lekeden kurtulmuş olur, fakat âdi insanlarınki ise böyle değildir.

Kalp usta bir ressam gibi türlü türlü dünyayı yapa-

İnsan Kalbi ve Hakikî Sureti

bilir. Bu işte kalp, Buda ve avâm arasında fark yoktur.

Buda herşeyin kalpten doğduğunu iyice bildiğinden dolayı, bunu böyle bilenler hakikî Budayı görebilirler.

2. Fakat kendi muhitini yaradan kalp hiçbir zaman geçen, hazır ve ilerideki hatıra, korku ve iniltilerden hür değildir. Çünkü bu kalp içinde cehâlet ve hırs bulunmaktadır.

Aldanma hâleti bu cehâlet ve hırstan doğar, ve bütün bunların sebep ve şartları yalnız ve yalnız kalp içindedir.

Hayat ta ölüm de kalpten doğar ve kalpte kalır. Bundan dolayı hayat ve ölüm ile uğraşan kalp tükenirse hayat ve ölüm dünyası da tükenir.

Aldanma âlemi bu kalpten doğar, aldanan gözle görüldüğünden dolayı aldanan âlem olur. Eğer birisi kalp

dışında aldanma âlemi bulunmadığını anlarsa, kalp aydınlanır, kirli muhit yaradılmaz ve o adam aydınlığa ermiş olur.

Böyle hayat ve ölüm kalp tarafından yaradılır, kalba bağlı olur ve kalp tarafından idare edilir. Kalp her hâletin idarecisidir. İstırap âlemi aldanan insan kalbi tarafından meydana getirilir.

3. İşte böyle herşey ilkönce kalp tarafından idare edilir, kalp tarafından yaradılır. Sığırın araba çekmesini tekerleğin takip ettiği gibi kirli kalple söyleyen ve amel eden adamı ıstırap takip eder.

Eğer bir adam pâk kalple söyler ve amel ederse, kendi gölgesi gibi saadet onu takip eder. Fenalığı yapan adam kendisinin yaptığı fenalığı yaptığına acır ve sonraki hayatında kaçılmaz cezasını alır. Fakat iyilik yapanlar yaptıkları iyilikten dolayı mesut olurlar ve sonraki hayatta onun mükâfatı olarak devamlı saadete erişir.

İnsan Kalbi ve Hakikî Sureti

Kalp kirli olursa pürüz ve müşkül yolda ayakların sürçmeğe ve yere düşüp acı vermesine sebep olur. Fakat kalp pâk ise, yol düz ve sefer de rahat olur.

Hem beden hem kalbin saflığından hoşlanmak isteyen bencil, kirli fikir ve fena ihtiraslı şebekesini kesip Buda yolundan yürür. Kalbi sâkin olan refahiyete erer ve kalbini terbiye etmeğe gece ve gündüz daha da çalışabilir.

III EŞYANIN HAKİKÎ HALETİ

1. Zira yer yüzündeki herşey sebep ve şartlar vasıtasile tecelli ettiğinden eşya arasında hiçbir esaslı fark yoktur. Yalnız insanların gülünç ve ayırdedici fikirleri yüzünden zâhir fark bulunur.

Gökte doğu ile batı farkı yoktur; yalnız insanlar kendiliklerinden bu farkı yaratır ve sonra ona inanırlar.

Birden sonsuza kadar herbir sayı mükemmel sayı olup nicelikte hiç fark yoktur; yalnız insanlar az çok kıymet göstermek için kendi menfaatlerine göre ayırdederler.

Hayat yöntemi ile imha yöntemi arasında zaten hiçbir fark yoktur; fakat insanlar fark yaparlar ve birisine doğum, diğerine ölüm diye isim vermişlerdir. İnsanın işlerinde de doğru ve hata farkı yok iken insanlar kendi menfaatlerine göre fark yaparlar.

Buda bu farklamalardan uzaktır ve bu dünyayı geçici bir bulut gibi görür. Budaya göre her katî şey hayaldir. O bilir ki kalbin aldığı ve bıraktığı şey esaslı değildir; böyle Buda hayal ve ayırdedici fikir tuzağından uzaktır.

2. İnsanlar kendi uygunluk ve rahatları için her şeye yapışırlar; servet ve hazne ve şerefe yapışırlar; ve dünya hayatına bağlı kalırlar.

Onlar varlık ile yokluk, iyi ile fena, doğru ile yanlış arasında keyfî fark yaparlar. İnsanlar için hayat bir bağlantı sürüsü olup, bundan dolayı onlar acılık ve ıstırap hayalini üzerlerine almağa mecburdurlar.

Vaktile uzun bir yola çıkmış adam var imiş. Bir ırmak kenarına geldiği zaman “Bu ırmağın bu tarafı

İnsan Kalbi ve Hakikî Sureti

yürümesi müşkül, öte tarafı kolay görünüyor. Fakat nasıl öte tarafa geçebilirim? ” diye düşünmüs. Bunun üzerine sal yaparak bununla selâmet öte kenara erebilmiştir. Sonra düşünmüş ki: “Bu sal ırmağı geçmede çok faydalı oldu; bunu terketmeden arkamda taşıyacağım”. Böyle bu adam üzerine lüzumsuz yükü yüklemiştir. Bu adam akıllı adam denilir mi?

Bu hikâye iyi şey bile lüzumsuz yük olunca, terk edilmeli; eğer fena şey olursa daha da öyle olmak icap ettiğini öğretir. Buda faydasız ve lüzumsuz müzakereden kaçınmağı kaide edinmiştir.

3. Her şey ne de gelir, ne de gider; ne de yaratılır ve ne de yok olur; bundan dolayı hiçbir şeyi ne de elde eder, ne de kaybeder.

Budanın öğrettiğine göre herşey varlığı teyid veya inkâr etmenin favkında bulunduğundan ne de doğar, ne de kaybolur. Yani, herşey sebep ve şartların uygulduğundan ileri geldiğinden dolayı mevcut değildir denilebilir. Aynı zamanda sebep ve şartlarla nisbî alâkada

bulunduğundan dolayı gayrı mevcut te değildir denilebilir.

Bir şeyin suretine bakarak ona bağlanmak aldanmanın başıdır. Surete bağlanmadıkça ve yapışmadıkça bu yalan hayal ile gülünç aldanma doğmaz. Aydınlanma bu hakikati görmek ve böyle ahmak aldanmadan hür olmaktır.

Bu dünya hakikaten ruya gibidir ve dünyadaki hazineler cezbedici seraptır. Resimde görüldüğü mesafe gibi, eşyanın gerçekliği yoktur ve yalnız pus gibidir.

4. Sayısız sebep ve şartlar vasitasile doğan şeylerin sonsuz devamına inanmak süreklilik teorisi diye adlanır ve büyük bir hatadır; aynı zamanda şeylerin tamamen kaybolmasına inanmak ta mevcut olmama teorisi diye adlanır ve büyük bir hatadır.

Sürekli hayat ve ölüm, varlık ve yokluk şeylerin hakiki mahiyetile alâkası olmayıp lekelenmiş insan gözüne görünen suretten ibarettir. Hakikatte herşey bu gibi farketme ve bağlanmalardan hürdür.

İnsan Kalbi ve Hakikî Sureti

Herşey bir sürü sebep ve şartlar vasıtasıle yaradıldığından eşyanın gösterişleri daima değişir; yani hakiki madde gibi bir koyuluğu yoktur. Bu gösterişin daimi değişmesi yüzünden eşya serap ve rüyaya teşbih edilir. Fakat bu gösterişteki daimi değişmeye rağmen, asli manevi tabiat ile eşya daimî ve değişmezdir.

Bir ırmak insana ırmak olarak görünse de suda ateş gören şeytana ırmak olarak görünmez. Bundan dolayı insana ırmak “yok” olmayıp, aç şeytanâ ırmak “var” değildir.

Böyle, eşya “var” da “yok” ta denilemez bir hayal gibidir.

Dahi de, bu hayal gibi dünya dışında, ne hakiki dünya ne de sürekli ve değişmez dünya mevcut olmadığından bu dünyayı ya hayalî dünya veya hakiki dünya olarak görmek te hatadır.

İnsanlar bu hatanın başı bu dünyada diye görürler. Fakat bu dünya bir hayalden ibaret olunca onda insanları hataya götürür kalp mevcut değildir. Hata, bu hikmeti

anlamayan, hayali veya hakiki dünya diye düşünen insanların kalbinde doğar.

Akıllı adam bu hikmeti anlayıp, hayali hayal diye tanıdığından bu gibi hataya düşmez.

IV ORTA YOL

1. Aydınlık yolunda yüz tutanlar için iki türlü sakınacak hayat vardır. Birisi bedenî ihtiraslara verilmek, ikincisi de kendi beden ve kalbini inciterek münzevi hayata dalmaktır.

Bu iki aşırı yoldan uzaklaşıp aydınlanma, akıl, kalb rahatlığına götüren yol orta yol denilebilir.

Orta yol hayatı nedir? Bu sekiz asıl yoldan ibarettir: doğru görüş, doğru düşünüş, doğru söz, doğru davranış, doğru geçinme, doğru çalışma, doğru hatıra ve doğru temerküzdür.

İnsan Kalbi ve Hakikî Sureti

Herşey sebep ve şartlar dolayısıyla ya doğar, ya yok olur olduğundan var ile yok'un fevkındadır. Câhiller hayatı ya var, ya da yok olarak görür, fakat akıllılar bu her ikisinin fevkinde görür. İşte bu orta yol görüşüdür.

2. İrmak içinde akan bir kütüğü düşünelim. Eğer bu kütük sahillere uğramaz, batmaz, birisi tarafından sahile çıkarılmaz veya çürümezse, akıbet denize erişir. Bunun gibi bir insan kendisine düşkün hayata yapışmazsa, ya hayattan vazgeçerek işkence hayatına dalmazsa, kendi meziyetini iftihar etmezse, fena hareketlere dalmazsa, aydınlık yolunu ararken hayali küçümsemezse veya korkmazsa, işte bu insan orta yoldan yürüyen adamdır.

Aydınlık yolunu takip eden hayatta mühim olan şey her iki aşırılıktan kaçınarak daima orta yoldan yürümektir.

İnsan eşyanın ne var ne de yok olduğunu bilerek, herşeyin rüya gibi hususiyetini hatırlıyarak kendi insanîyetinden iftihar etmek, yaptığı iyiliklerini övmek veya herhangi bir şeye bağlanmaktan sakınmalıdır.

İnsan hırs tutkunu olmaktan kaçınmak isterse eşyaya bağlı olmamak için en başta eşyaya tutunmamağı bilmek lâzımdır. O, ne varlık ne de yokluk, eşyanın ne içerisine ne de dışarısına, ne iyi şeye ve ne de fena şeye, ne doğru ne de yanlışlara yapışmamalıdır.

O, eşyaya bağlanırsa, hemen şu anda aldanma hayatı başlar. Aydınlık yolunu takip eden insan, ne pişman olur, ne de bir şey bekler; bilâkis âdil ve rahat ruhla ne gelecekse onu bekler.

3. Aydınlığın kendisini gösterecek bir türlü şekil ve tabiatı yoktur. Aydınlıkta aydınlanacak bir şey yoktur.

Aldanma ve cehâlet var olduğundan dolayı aydınlık ta vardır. Bunlar yok olursa aydınlık ta yok olur. Bunun aksi de doğrudur. Aldanma ve cehâlet aydınlık bulunduğundan dolayı mevcuttur. Aydınlık yok olursa cehâlet ve aldanma da yok olur.

Bundan dolayı aydınlığı, engel olmaması için de, tutunacak bir “Şey” olarak düşünmekten sakın. Karanlık

İnsan Kalbi ve Hakikî Sureti

içinde bulunan kalp aydınlanırsa karanlık kaybolur ve onun kaybolmasıyla aydınlık denilen şey de kaybolur.

İnsan aydınlığa tutunmak isterse, hele aldanma halinde demektir. Bundan dolayı aydınlık yolunu takip edenler ona tutunmamalı ve aydınlığa erişince orada kalmamalıdır.

Bu anlamda aydınlığa erişen insan her şeyin aldanma halinde aydınlık ve karanlık halinde nur olduğunu, bütün aldanma ve cehâlet aynen aydınlık olduğunu tanımalıdır.

4. Her şeyin aslında birbirini ayırdeder hiçbir alâmete malik olmaması üzerindeki umumî teklik anlayışı “Sünyata” diye adlanır, ve ne doğmuş, ne kendine has tabiatlı, ne de ikiliği haiz olan gayrı-maddî mânasındadır. Çünkü eşya ne doğar ve ne de yok olur ve söz ile de anlatılamaz halde olduğundan gayrı-maddî diye adlanır.

Evelce izah edildiği gibi her şey sebep ve şartlar vasıtasıyla ya doğar, ya da yok olur. Hiçbir şey yalnız

kendisi mevcut olmaz, herşey başka herşeyle alâkalıdır.

Nur bulunduğu yerde gölge var; uzunluk bulunursa kısalık; beyaz var yerde siyah vardır. Tam bunun gibi eşyanın kendi asıl tabiatı yalnız başına var olamadığından bunlar gayrı-maddî diye adlanır.

Aynı sebepten dolayı aydınlık cehâletten mustakil bulunamaz, cehâlet te aydınlıktan ayrı bulunamaz. Bunlar her ikisi asıl tabiatlarında farklı bulunmadığından ikilik bulunamaz.

5. İnsanlar âdetde kendilerini doğum ve ölüm ile alâkalı düşünür, fakat hakikatte böyle bir telâkki yoktur.

Bu hakikati anlıyan insan doğum ve ölümün ikiliği bulunmadığı hakikatini kavramış oluyor.

İnsan kendi şahsiyeti fikrini beslediğinden sahiplik fikrine yapışır, fakat hakikatte “benlik” diyen bir şey bulunmadığından sahip olmak diyen bir şey de yoktur. Bu hakikati kavrayabilen insan “ikilik yokluğu” hakikatini anlar.

İnsan Kalbi ve Hakikî Sureti

İnsan pâk ile nâ-pâk düşüncesini besler; fakat eşyanın asıl tabiatinde böyle bir fark yoktur, yalnız kendi fikirlerinde doğan yalan ve tuhaf suretten başka bir şey değildir.

Aynı veçhile insan iyi ile fenayı ayırır, fakat bunlar ayrı ayrı değildirler. Aydınlığa yüz tutanlar böyle bir ikiliğin bulunmadığını tanıdığından, bunlar ne iyiliği över ne de fenalığı suçlar, ne iyiliği tahkir ne de fenalığa âlicenaplık gösterir.

İnsan talihsizlikten korkar ve iyi talihi ister; fakat dikkatle araştırdığı zaman talihsizliğin hemen talihli oluverdiğini anlar. Akıllı adam, başarıdan mağrur veya talihsizlikten meymus olmadan, âdil bir ruhla, hayatın değişen durumunu karşılar. İnsan böyle ikiliksiz hakikatini anlar.

Bundan dolayı, varlık ve yokluk, dünyevî ihtiras ve hakiki malumat, pâklik ile nâ-pâklık, iyilik ve yamanlık gibi ikiliği anlatan sözler hakikî suretlerinde izah ta edilemez, idrâk te edilemez. İnsan bu gibi tâbir ve ondan doğan histen kurtulduğu zaman “Sünyata” nın cihan-şümul hakikatini anlar.

6. Saf ve güzel kokulu nilüfer çiçeğinin yüksek yerlerdeki temiz balçıktansa bataklıktaki çamur içinde yettiği gibi dünyevî ihtiras pisliğinden Budalık aydınlığı çıkar. Muhaliflerin hata görüşleri ve dünyevî ihtiras aldanması Budalığın tohumları olabilir.

Her türlü tehlikeyi göz önüne alarak deniz dibine inilmeyince değeri biçilmez hazine elde edilemediği gibi dünyevî ihtiras denizinin dibine inmeden aydınlık hazine elde edilemez. Yüksek dağlar gibi büyük benliğe bağlanan kimse içinde yolu aramak isteği uyanır ve aydınlığa erişebilir.

Eski bir hikâyeye göre doğru yolu arıyan bir münzevi bu ülküsüne ermek için kılıç dağına hiç yaralanmadan tırmanmış ve ateş içine atılıp ta yanmamıştır. Yolu bulmada bütün tehlikelere karşı durmağa azmeden insan benlik kılıç dağı üzerinde ve kin ateşi içinde serin hafif rüzgârı bulur, en sonunda kendisinin savaştığı ve ıstırap çektiği benlik ve dünyevî ihtirasların aynen aydınlık olduğunu tanır.

7. Budanın talimatı iki türlü birbirine muhalif nazar

İnsan Kalbi ve Hakikî Sureti

noktasından ayrılarak bunların başka başka şey olmadığını öğretir. İyi ve doğru gibi görünen şeyi arayıp, fena ve hata gibi görünen şeyden kaçınmak yanlıştır.

Herşey boş ve geçici diyen fikre kapılmak her şeyin hakikî ve değişmez olduğuna inanmak kadar büyük bir hatadır. Bir insan benliğine yapışırsa memnuniyetsizlik veya acılıktan kurtulamaz. Eğer bu insan benliğin yokluğuna inanırsa Hakikât yolunu araması faydasız olur.

Birisi herşey yalnız ıstıraptır diye iddia ederse bu da hatadır. Eğer birisi herşey saadettir diye ileri sürürse bu da yanlıştır. Buda bu tarafgirli telakkîleri aşan ve ikiliğin biriktiği orta yolu öğretir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AYDINLIK TOHUMU

I

SAF KALP

1. İnsanlar arasında türlü türlü zihniyet vardır: akıllı olanı, aptal olanı, iyi-kalpli olanı, fena huylu olanı, kolay irşad edileni, irşadı müşkül olanı, saf kalpli olanı ve kötü kalpli olanı vardır ama, aydınlık aramada bu farklar önemsiz oluyor. Dünya çeşitli nilüferle dolu havuz gibidir. Türlü türlü renkli nilüferler var. Beyaz, pembe, mavî ve sarı. Hangisi su altında büyür, hangisi yapraklarını su üstünde bulundurur, hangisi de yapraklarını sudan yukarı çıkarır. İnsanlarda daha çok fark vardır. Cins farkı bulunursa da mühim bir fark değildir. Zira uygun çalışma sonunda erkek te kadın da aydınlığa erişebilir.

Bir fil antrenörü olmak için şu beş sıfat sahibi olmak icap eder: sıhhat, güven, çalışkanlık, samimiyet ve akıldır. Aydınlığa yönelen Budanın asil yolunu takib etmekte de aynı beş sıfat sahibi olmalıdır. Bu sıfatlara malik olan, cins farkına bakmadan, aydınlığa erişebilir.

Aydınlık Tohumu

Her insanda aydınlığa yakınlık sıfatı bulunduğu-
ndan Budanın talimatını benimsemek için uzun zamana ihtiyac
yoktur.

2. Aydınlık yolunu takip ettiği zaman insan kendi
gözile Budayı görür ve kendi kalbile Budaya inanır.
Budayı gören göz ile Budaya inanan kalp, şu güne kadar
doğum ve ölüm aleminde dolaşan aynı göz ile kalptir.

Bir kral ziyan gördüğü haydutu cezalandırmak ister-
se ilk önce oturduğu yerini bulması icap ettiği gibi bir
insan duçar olduğu dünyevi hırstan kurtulmak isterse ilk
önce onun menşeyini bulmalıdır.

Ev içinde oturan bir insan gözlerini açtığı zaman ilk
önce oda içerisini görür, yalnız daha sonra pencere
dışındaki manzarayı görür. Aynı veçhile ev içerisindeki
eşyayı görmeden önce dışarıdaki şeyleri görmek
mümkün değildir.

Eğer beden içinde kalp varsa, beden içindeki şeyleri
ilk önce bilmelidir; fakat umumiyetle insan dışarıdaki

şeylere meraklı olup, beden içerisindeki şeyleri hemen hiç bilmez.

Eğer kalp beden dışarısında bulunsa idi, o daima beden ihtiyaçları ile alâkadar olurdu. Fakat hakikatte beden kalbin bildiğini hisseder ve kalp te beden hissettiğini bilir. Bundan dolayı insan kalbi bedeninin dışarısındadır denilemez. O zaman kalbin özü nerededir?

3. Çok eski zamandan beri insanlar kendi hareketlerinin şartlarına bağlı ve 2 esaslı hata görüşle aldanarak cehâlet içinde dolaşırlar.

Birinci hata doğum ile ölüm hayatının kökünde bulunan ayırdetme fikrinin hakiki bir sıfatı olduğu kanaatidir ve ikincisi ise ayırdetme fikri arkasında gizlenen ve hakiki sıfat olan saf aydınlık fikrine malik olduklarını bilmemeleridir.

Yumruk yaparak kolunu yukarıya kaldırdığı zaman göz bunu görür ve kalp bunun farkına varır, fakat böyle ayırd eden kalp hakiki kalp değildir.

Ayırd edici kalp demek kendi hırs ve mizacının yarattığı hayalî farkı ayırdetmek fikrinden başka bir şey

Aydınlık Tohumu

değildir. Ayırdedici kalp sebep ve şartlara tabî olup, hakiki bir madde değildir ve daima değişir. Fakat insanlar bu fikre doğru fikir olarak inandıklarından, bu aldanma sebep ve şartlara katılıp ıstırabı doğurur.

Yumuruklu el açıldığı zaman kalp bunu farkederek; fakat bu hareket eden kalp midir veya el midir? Veya hiç birisi değil midir? El hareket ederse kalp te kımıldar ve bunun aksi de olur; fakat hareket eden kalp yalnız sathi bir gösteriştir: hakiki ve esaslı bir fikir değildir.

4. Esasen, her insan saf ve parlak kalbe maliktir, yalnız bu kalp durumdan dolayı doğan dünyevi ihtiras kiri ve çöp ile kapalı bulunur. Bu kirlenmiş kalp insanın hakiki sıfatı değildir: eve zorla giren veya misafir olarak gelen birisi gibi başka bir şey katılmıştır.

Ay çok zaman bulutla kapanır, fakat onun saflığı donuklanmaz. Bundan dolayı bu kirlenmiş fikri hakiki fikir olarak düşünüp yanılmamalıdır.

İnsan içerisinde saf ve değişmez bir aydınlık fikrini uyandırmaya çalışarak bu hakikati daima hatırlamalıdır.

İnsan değişen ve kirlenen fikire tabî olarak ve kararsız düşünce ile aldanarak aldanma dünyasında dolaşır.

İnsan kalbinin karışıklık ve kirlenmesi ihtiras ve değişen durum tepkisinden doğar.

Vakâların doğuşu ile rahatsızlanmayan, her durumda saf ve ıstırapsız kalan kalp hakiki kalptir ve hakiki sahiptir.

Misafir gittikçe han kaybolmadığı gibi değişen hayat durumundan doğan kirlenmiş kalp te kaybolunca hakiki kendin kayboldu denilemez. Şartların değişmesi ile değişen şey kalbin hakiki sıfatı değildir.

5. Güneş doğarsa aydınlanan, güneş batarsa karanlık olan bir konferans odasını düşünelim.

Güneş ile gelen aydınlık ile gece ile gelen karanlığı düşünebiliriz, fakat aydınlık ile karanlığı kavrayan kuvveti düşünemeyiz. Aydınlık veya karanlığı tanıyan kuvvet hiçbir insana iade edilemez; yalnız onun esasî sıfatı olan hakiki tabiatına döndürülebilir.

Aydınlık Tohumu

Güneşin doğuş ve batışındaki aydınlık ile karanlık değişimini gören kalb muvakkat bir kalptir.

Hayatın değişen durumuna göre başka başka his eden yalnız bu vakitli kalp olup, hakikî ve doğru kalp değildir. Aydınlıkla karanlığı duyan esaslı ve hakikî kalp insanın hakikî sıfatıdır.

Dışarı şartların durumu ve değişmesi yüzünden doğan iyi ve kötü, aşk ve kinin vakitli duygular insan kalbinin toplanan kirlerinden dolayı doğan vakitli tepkilerdir.

İhtiras ve dünyevî heyecanla kapanmış kalbin içerisinde asıl ve kirlenmemiş, esaslı ve hakikî öz kalp vardır.

Su yuvarlak kab içinde yuvarlak, dördül kab içinde dördül ise de, sunun kendine has bir şekli yoktur. İnsan bu hakikati çoğun defa unuttur.

İnsanlar şu iyi şu fena, bunu sever şunu sevmez, varlıkla yokluğu farkederek; böyle görüşlere bağlanarak ıstırap çekerler.

İnsanlar eğer bu hayalî ve yalan ayırdetme fikrinden vaz geçip asli saf fikirlerine dönerlerse, hem fikir hem de bedenleri pislik ve ıstıraptan hür olurlardı; bu hürlikle beraber gelen rahatlığa ererlerdi.

II GİZLİ HAZNE

1. Saf ve doğru fikrin esas olduğu beyan edilmişti; Bu ise Budanın sıfatı ve Budalığın tohumudur.

Güneş ile moxa Çin ve Japonya'da bazı hastalıkların tedavisi için cildin üstüne konarak yakılan pamuğa benzer bitkisel bir madde, arasında mercek konulduğu zaman ateş elde edilir, fakat bu ateş nereden geliyor? Mercek güneşten çok uzak olduğu halde moxa üzerinde ateş muhakkak yaratılır. Fakat moxa da yanmak sıfatı bulunmazsa, hiç ateş çıkmazdı.

Bunun gibi Budanın hikmet nuru insan kalbinde toplanırsa Budalıktan ibaret olan insan kalbi de tutuşur, ve onun nuru aydınlığıle insanların kalbini aydınlatır ve Budaya karşı imanı uyatır.

İnsanların çabuk imana girmeleri için Buda insanlar karşısında Hikmet merceğini elinde tutmaktadır.

Aydınlık Tohumu

2. Çoğu zaman insanlar Budanın aydınlanmış hikmetine meyl eden hakiki kalbi ihmal ederek dünyevî ihtiraslara kapılır, iyi ve fena farkına yapışarak, bağıllık ve ıstıraptan cefa çekerler.

Niçin insanlar bu esaslı ve saf kalbine sahip olduğu halde kendilerinin Buda sıfatını gizliyerek türlü hayallere yapışır, aldanma ve ıstırap dünyasında dolaşırlar?

Eski zamanda bir insan aynanın arkasına bakarak, kendisinin başı da yüzü de görünmediğine çok şaşır-mıştır. Dikkatsizce aynanın arka tarafına bakmakla şaşırmaq yersizdir.

Aydınlığı arayıp ta bulamadığından dolayı ıstırap çekmek aptallık ve yersizdir. Aydınalıkta muvaffakiyetsizlik yoktur; muvaffakiyetsizlik, doğru kalbi kaplıyan ihtiras ve hayalin toplanması ile mevcut olan hayallı kalp olduğunu tanımayan farkçı kalple uzun zaman aydınlığı arayanlarda bulunur.

Hata inançlar bertaraf olursa aydınlık meydana çıkar. Acayip bir şeydir ki, insan aydınlığa erişirse, hata inançlar bulunmadığı yerde aydınlığın da bulunmadığını anlar.

3. Buda sıfatı tükenecek bir şey değildir. Kötü insan hayvan veya aç şeytan olarak doğarsa da veya cehenneme giderse de Buda sıfatını kaybetmez.

Kirlenmiş beden veya dünyevî ihtirasla kaplanmış olsa da dibinde Buda sıfatının nuru saklanmaktadır.

4. Eski bir zamanda bir adam dostunu ziyaret etmiş ve içki ile sarhoş olup uykuya dalmış. Dostu belki ileride muhtaç olabilir düşüncesiyle kıymetli cevherini bu adamın elbise yakası içine dikip gizlemiş.

Bundan haberi olmıyan adam uyandıktan sonra fakirlik ve açlık ıstırabı içinde dolaşmıştır. Uzun zamandan sonra bunlar tekrar kavuşmuşlar ve dostu bu gizli cevher hikâyesini anlatmış ve ondan istifade etmesini tavsiye etmiştir.

Aydınlık Tohumu

İşte bunun gibi Buda sıfatının cevheri ihtiras ve aldanma ıstıraplarının yakasına gizlenerek saflığını muhafaza eder.

İnsan ne kadar kendisinde bu en yüksek sıfatın bulunduğunu bilmez ve ne kadar alçalmış ve câhil olsa bile, Buda, insanda en azdan Buda hikmeti potansialinin bulunduğunu bildiğinden hiç kanaatini kaybetmiyor.

Bununla kalmıyarak Buda cehâlet ve kendilerinin Buda sıfatını göremiyen insanlara iman telkin eder, onları hayallerden kurtarır ve aslında onlarla Budalık arasında hiç fark olmadığını öğretir..

5. Buda bu Budalığa eren adamdır, insanlar ise Budalığa erebilen adamlardır; aralarındaki fark işte bundan ibarettir.

Fakat eğer insan kendisini aydınlanmış düşünürse aldanmış oluyor; o yola doğru gitmekte ise de hele Budalığa ermemiştir.

Budalık ciddi ve sadık çalışmaksızın meydana çıkmaz ve Budalık elde edilmeyince vazife de tamam olmaz.

6. Eski bir zamanda bir kral birkaç körleri toplamış ve fil hakkında fikirlerini sormuştur. Birinci kör filin büyük dişine dokunarak filin büyük bir havuç olduğunu ileri sürmüş; ikincisi kulağına dokunarak filin büyük bir yelpazeye benzediğini söylemiş; başkası hortumuna dokunarak filin havaneline benzediğini söylemiş; başka birisi bacaklarına dokunarak harç gibi olduğunu söylemiş; kuyruğuna dokunan birisi ise halat gibi bir şey olduğunu söylemiştir. Böyle hiç birisi krala filin hakiki suretini izah edememiştir.

Bunun gibi insan da insanın hakiki sıfatının bir kısmını izah edebilir ama, insanın hakiki sıfatı yani Buda sıfatını tarif edemez.

Dünyevî ihtirasla ıstırap çekmiyen ve ölümle de harap olmayan ebedi insan sıfatı yani Buda sıfatı yalnız Buda ve onun asıl talimatı ile elde edilebilir.

III

BENLİKTEN KURTULMAK

1. Buda sıfatı başka dinlerdeki “Ruh” la eşit olduğunu düşünmek hatadır.

Aydınlık Tohumu

“Benlik görüşü” ayırd edici kalbin tuttuğu ve sonradan yapıştığı bir görüş olup terk edilmelidir. Bilakis, Buda sıfatı tarif edilemez fakat bulunmalıdır. Bir görüşte bu benliğe benzer fakat “Ben varım” veya “Benim” gibi mânalardaki “Benlik” değildir.

Benliğin varlığına inanmak yokluğun varlığını düşünen yanlış bir görüştür. Varlığı yokluk olarak düşünen Budalığı red etmek te hatadır.

Bu bir masalla anlatılabilir. Bir anne çocuğunu doktora götürmüş. Doktor çocuğa ilaç vermiş ve annesine bu ilacın hazmedilmesine kadar çocuğu emzirmemeği emretmiştir.

Anne meme başına bir acı sürerek çocuğunu emmekten alıkoymuştur. İlaç hazmolduktan sonra anne meme başını yıkamış ve çocuğunu emzirmiştir. Çocuğunu sevdiğinden dolayı anne bu tedbiri almıştır.

Bu masaldaki anne gibi hata fikri bertaraf etmek ve benliğe yapışkanlığı alıkoymak için Buda benliğin varlığını red eder. Bu yanlış fikirler yok olduktan sonra Buda sıfatı olan doğru fikri öğretir.

Benliğe yapışmak insanı hata hayallere sevkeder, fakat bunların Buda sıfatına inanmak insanı aydınlığa götürür.

Evinde altınla dolu kutusu bulunduğu halde, bunu bilmediğinden fakir hayat yaşayan bir kadına benzer. Bu kutuyu açıp altınları verdiği gibi Buda insanların kalbini açar ve onlara saf Buda sıfatlarını gösterir.

2. Her insanda bu Buda sıfatı bulunduğu halde niçin insanlar arasında birbirini aldatma, öldürme, niçin sınıf, servet farkları sürüyor?

Bir güreşçinin hikâyesine göre alnına kıymetli taştan bir süs taktığı halde güreşe katılmıştır. Güreşirken bu süs alnı içerisine sokulmuştur. Güreşçi kıymetli taşı kaybetti sayarak yarasının tedavisi için doktora gitmiştir. Doktor

Aydınlık Tohumu

derhal bu yaranın taşın içeri girip batmasından ileri geldiğini anlıyarak taşı çıkarıp göstermiştir.

Buda sıfatı da bu hikâyedeki kıymetli taş gibidir. O da türlü ihtirasların kir ve tozu ile kapanır ve insanlar onu kaybettik sanırlar, fakat iyi öğretmen bunu onlar için bulur.

İhtiras, hiddet ve aptallık veya amel ve cezasile ne kadar derin gömülmüş olsa da Buda sıfatı her insanda mevcuttur. Buda sıfatı kayıp olmaz veya kırılmaz, yalnız bütün lekeler bertaraf edildiği zaman tekrar meydana çıkar.

Alın derisi altında gömülü kıymetli taşın doktor tarafından çıkarıldığı güreşçi hikâyesi gibi insanlar da dünyevi ihtiraslar altında gömülü Buda sıfatının Buda nuru vasıtasile meydana çıktığını görürler.

3. İnsanların şartları ve durumları ne olursa olsun, Buda sıfatı her zaman saf ve sâkindir. İnek derisi ister kırmızı, ister beyaz veya siyah olsun sütünün her zaman beyaz olduğu gibi, insanların hareketleri nasıl hayat şart-

larını değiştirse de veya onların hareket ve düşüncelerinden ne gibi başka başka sonuçlar çıkarsa da Buda sıfatı değişmez.

Bir masala göre Himalaya dağlarının yüksek çimenleri arasında ilaçlı ot varmış. İnsanlar boş yere bunu ararken bir aydın adam kokusundan bu otu bulabilmiştir. O bu otu bir fıçı içine toplamış, fakat o öldükten sonra bu ilaç dağ içine gömülmüş, fıçı içindeki ot da bozulmuş ve tadı da değişmiştir.

Bunun gibi Buda sıfatı da dünyevî ihtiras çimenleri altında gizli bulunuyor, fakat Buda bu çimenliği açarak onu insanlara gösterir. İnsanların kendi kabiliyetlerine göre tadı başka başka olur.

4. Pırlanta bilindiği gibi en sert bir madde olup hiç kırılmaz. Kum ve taşlar un gibi kırılabilir, fakat pırlanta dayanır. Buda sıfatı da pırlanta gibi hiç kırılmaz.

İnsanın bedeni de kalbi de bitebilir, fakat Budalık harab olmaz.

Aydınlık Tohumu

Hakikaten Buda sıfatı insanın en yüksek tabiatıdır. Budanın talimatına göre insanlarda erkek ve kadınlık gibi türlü türlü farklar olmasına rağmen Buda sıfatında hiç bir fark yoktur.

Saf altın, madeni iritip başka maddelerden ayırmakla elde edilir. İnsanlar da fikir madenlerini iritip bütün dünyevî ihtiras ve benliği bertaraf ederlerse, hepsi aynı saf Buda sıfatını elde ederler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İNSAN LEKELERİ

I

KALP LEKESİ

1. Buda sıfatının saflığını kapatan iki türlü dünyevî ihtiras vardır.

Birincisi hüküm zamanında insanların tahsil ve müzakere ihtirasına kapılmalarıdır. İkincisi de insanların kıymetini altüst eden heyecan ihtirasıdır.

Muhakeme aldanması ile muamele aldanmasının her ikisi tüm insan lekesinin esaslı sınıflandırması olarak hesaplanmaktadır, fakat bunların dibinde iki esaslı dünyevî müşkül durum vardır. Birinci cehâlet, ikincisi de ihtirastır.

Muhakeme aldanması cehâlete istinad eder, muamele aldanması da ihtirasa dayanır; bunlar birlikte bütün keder menbaıdırlar.

İnsan Lekeleri

Câhil insan doğru ve sâlim muhakeme edemez. Bu insan varlık ihtirasına teslim olduğundan herşeye tutunmak ve yapışmak takip eder. Her görünen ve işitilen neş'eli şeye karşı daima duyulan açlık, aldanma alışkanlığına götürür. Hatta ölmek isteğine verilenler de bulunur.

Bu ilkel menbalardan bütün ihtiras, hiddet, aptallık, anlamazlık, küskünlük, kıskançlık, yaltaklık, aldatma, gurur, riayetsizlik, sarhoşluk ve bencillik doğar ve tecelli eder.

2. İhtiras, memnuniyet üzerindeki hata fikirden; hiddet, hal ve çevre hakkındaki hata fikirden; aptallık, doğru tedbiri alamamaktan doğar.

Bu üç şey — ihtiras, hiddet ve aptallık — dünyanın üç yangınları diye adlanır. İhtiras ateşi bu ihtiras yüzünden doğru fikri kaybedenleri yakar; hiddet ateşi hiddet yüzünden doğru fikri kaybedenleri yakar; aptallık ateşi ise Budanın talimatına kulak vermemekle doğru fikri kaybedenleri yakar.

Hakikaten bu dünya çok ve çeşitli ateş ile yanıyor. Bunlar ihtiras, hiddet, aptallık, çılgınca aşk ve bencillik, zayıflık, hastalık ve ölüm, keder, inleme, ıstırap ve acılık ateşleridir. Her yerde bu ateşler yanıyor. Bunlar yalnız bir insanı yakmakla kalmıyarak başkalarına ıstırap verir ve onları hata muamele, söz ve fikre sevkeder. Bu ateşlerden doğan yaradan çıkan irin ona yaklaşanları zehirler ve fena yollara sevkeder.

3. İhtiras memnun olmak isteğinden, hiddet memnuniyetsizlikten, aptallık ta kirli düşüncelerden doğar. İhtiras nisbeten az günah olsa da kaldırılması müşkül, hiddet günahı daha büyük olsa da kaldırılması kolay; aptallık günahı ise daha da büyük ve kaldırılması da kolay değildir.

Bundan dolayı insanlar bu ateşleri her ne zaman ve her ne yerde bulurlarsa bulsunlar, hakikî memnuniyeti doğru muhakeme etmek, hayattaki memnuniyetsizlikler karşında kalbi doğru idare etmek, Budanın hayırhah ve şefkatli talimatını hatırlamak ile bu ateşleri söndürmelidir. İnsan kalbi akıllı, saf ve benciliksiz düşünce ile dolarsa, dünyevî ihtirasların köklemesine yer kalmaz.

İnsan Lekeleri

4. İhtiras, hiddet ve aptallık hararet gibidirler. İnsan bu hararete katılırsa, ne kadar rahat oda içinde yatsa da, ıstırap çeker ve uykusuzluktan şikâyet eder.

Bu gibi harareti bulunmıyanlar soğuk kış gecesi yapraklardan ibaret yorganla yer üzerinde veya sıcak yaz gecesi küçük ve dar odada bile rahat rahat uyuyabilirler.

Bundan dolayı bu üç şey yani ihtiras, hiddet ve aptallık bütün insan kederinin başıdır. Bu keder menbaından kurtulmanın yolu kaideyi iyi takip etmek, kalbi temerküz etmek ve akıl sahibi olmaktır. Kaideyi iyi takip etmek ihtiras lekesini bertaraf eder, kalbi temerküz etmek hiddet lekesini bertaraf eder, akıl da aptallık lekesini bertaraf eder.

5. İnsan ihtirasının ucu yoktur. Susadığı halde tuzlu su içmek gibidir ki, susamak bitmeden izdiyad eder.

İhtirası tatmin etmek te böyledir. Böylelikle yalnız memnuniyetsizlik artar ve keder de kat kat artar.

İhtiras hiç tatmin edilemez; her zaman hiç söndürölmiyen rahatsızlık ve sinirlilik bırakır ve sonra eğer ihtiras tatmin edilmezse çılgınlığa kadar varır.

İhtiraslarını tatmin etmek için insanlar çabalanır ve bir birisi ile savaşıır, kral kralla, halkı halkîle, baba anne çocuklariile, birader biraderle, hemşire hemşire ile, dost dostla, onlar ihtiraslarını tatmin etmek için savaşıır hatta bir birlerini öldürürler.

İnsanlar sık sık ihtiraslarını tatmin etmek için hayatlarını mahvederler. Onlar hırsızlık yapar, aldatır ve zina yaparlar, sonra yakalanarak yüzkarası ve cezasından ıstırap çekerler.

Onlar ihtirası tatmin etmenin saadetsizlik ve ıstırap getireceğini bildiği halde kendi beden, dil ve fikirleriyle günah yaparlar. Öldükten sonra da karanlık âleminde türlü türlü acılıkları tecrübe ederler.

6. Bütün dünyevî ihtiraslar içinde şehvet en kuvvetlisidir. Bütün başka ihtiraslar bunun arkasından gelir.

Şehvet başka ihtiraslara gelişmek meydanını bırakır. Şehvet dünyadaki bütün iyilikleri yiyen şeytan gibidir. Şehvet çiçek bahçesinde gizlenen yılan gibi ihtiras çiçeğini

İnsan Lekeleri

arayanları zehirler. Şehvet, ağaca tırmanıp bütün dallarına yayılarak ağacı kurutan asma çubuktur. Şehvet insan kalbine yapışarak kalbinin iyi hislerini çekip kurutur. Şehvet şeytan tarafından atılan yem olup aptal insanlar ısırıp günah dünyasının derinliğine sürülürler.

Bir kuru kemiği kanla boyarak köpeğe verirsen köpek tamamen yoruluncaya kadar onu çiğner. İnsanda şehvet te bunun gibi tamamen bitkin hale yetinciye kadar şiddetle arzu eder.

Bir parça et iki vahşi hayvana atılırsa bunlar bunu almak için savaşıp tırmaşırlar. Meşaleyi yele karşı elinde tutan aptal kendisini yakar. Bu iki hayvan ve aptal adam gibi insanlar da dünyevî hırsları yüzünden kendilerini yaralar ve yakarlar.

7. Dışarıdan atılan zehirli oktan bedeni himaye etmek yolu varsa da, kendi içerisinden gelen zehirli oktan kurtulma yolu yoktur. İhtiras, hiddet, aptallık ve ben-cillik; işbu dört zehirli ok kalp içinde yaratılır ve öldürücü surette zehirler.

İhtiras, hiddet ve aptallıkla zehirlenen insanlar yalan söyler, aldatır, hakarat eder ve iki yüzlü olur, sonra da öldürme, hırsızlık yapmak ve zina yapmak günahlarına kadar giderler.

Bu üç fikir hatası, dört türlü fena söz ve üç fena muamele, hepsi toplanarak on büyük fenalık diye adlanır.

Bir insan yalan söylemeğe alışır, her türlü fena işi yapar. Fena iş yapınca yalan söylemek icap eder, yalan söylemeğe başlayınca kolay kolay fenalıkları yapar.

İhtiras, şehvet, korku, hiddet, talihsizlik ve kederin hepsi aptallıktan gelir. İşte aptallık zehirlerin en büyüğüdür.

8. İhtirastan amel doğar; amelden de ıstırap doğar; ihtiras, amel ve ıstırap durmadan dönen tekerleğe benzer.

Bu tekerlek dönüşünün başı da sonu da yoktur; insan bu gibi tekrar cisimlenmeden kurtulamaz. Bu ebediyen tekrarlanan göçüş devrine göre bir hayat diğer hayatı takip eder.

Bu ebedi göçüş sırasında bir insanın yakıldığı kül ve kemikleri bir araya toplanırsa bu küme dağ yüksekliğine

İnsan Lekeleri

çıkarak, yine bu sırada emilen ana sütü toplanırsa denizden daha derin olacaktır.

Budalık her insanın içinde mevcut ise de, dünyevî ihtiras lekesi altında çok derin gömülmüş olduğundan uzun zaman bilinmez olarak kalır. Bundan dolayı ıstırap çok umumileşmiş, ve sefil hayat tükenmeden tekrerr eder.

İhtiras, hiddet ve aptallığa teslim olunduğu zaman fena ameller toplanır ve şartlar yeniden doğduğu gibi Budanın talimatına uymakla fenalık kökleri bertaraf olur ve ıstırap âlemine yeniden doğmak ta biter.

II İNSAN TABİATI

1. İnsan tabiatı giriş yeri bulunmayan koyu bir çalılık gibi delip girmesi müşküldür. Buna mukabil, hayvan tabiatı daha kolay anlaşılır. Hâlâ, insan tabiatı umumiyetle dört mümtaz ayrılıklara taksim edilebilir.

Birincisi, yanlış talimat yüzünden kendine sert muamele yaparak acılık alan insanlardır.

İkincisi, zulüm, hırsızlık, öldürmek ve başka sert muamelelerle başkalarına acılık veren insanlardır.

Üçüncüsü, kendileriyle beraber başkalarına da acılık veren insanlardır.

Dördüncüsü kendisi de acımadığı gibi başkalarını da acılıktan kurtaran insanlardır. Bu son sınıf insanları Budanın talimatına uyarak ihtiras, hiddet ve aptallığa yol vermeden öldürmek ve hırsızlıktan uzak şefkat ve akıllı refah hayatı geçirirler.

2. Bu dünyada üç türlü insan mevcuttur. Birincisi kayaya oyulan harfler gibi, çabuk kızarlar ve bu hiddetli hislerini uzun zaman saklarlar. İkincisi kum üzerine yazılan harfler gibi çabuk kızarlar fakat hiddetleri çabuk sönen insanlardır. Üçüncüsü akan suya yazılan harfler gibi geçici hislerini saklamazlar; onlar kötü ve rahatsızlık verici dedikoduları duyulmadan önce geçirirler; kalpleri her zaman saf ve rahattır.

Bundan başka daha üç türlü insanlar var. Birincisi mağrur, çabuk hareket eder fakat hiç te memnun olmayanlardır. Bunların tabiatlarını anlamak kolaydır. İkincisi nazik ve her zaman iyi düşündükten sonra hareket ederler; bunların tabiatlarını anlamak güçtür. Üçüncüsü kendi ihtiraslarına tamamen galip gelenler olup bunların tabiatlarını anlamak imkânsızdır.

Böyle insanlar çeşitli sınıflara taksim edilebilir, fakat onların tabiatlarını anlamak güçtür. Yalnız Buda bunların hepsini anlar ve kendi hikmetile çeşitli talimat ile irşad eder.,

III İNSAN HAYATI

1. İnsan hayatını tasvir eden bir hikâye vardır. Bir adam nehir üzerine gemiyi aşağı akıntıya doğru kürek çekiyordu. Sahilde birisi gemiciye “öyle neşeli kürek çekme, önünde akıntılı yer ve muhataralı burgaç var, kayalı mağara içinde timsah ve şeytanlar beklemektedir. Böyle devam edersen harap olursun” diye seslendi.

Bu hikâyedeki “süratli akıntı” şehvet hayatını, “neşeli kürek çekmek” ihtirasa yol vermeyi, “önde akıntılı yer” ıstırap ve acılığın hasıl olmasını, “burgaç” keyifli olmağı, “timsah ve şeytanlar” şehvet ve düşkünlük hayatı arkasından gelen bozulma ve ölümü işaret eder.

Başka bir hikâye var. Bir cürümlü adam kaçmakta ve bir kaç gardiyan bunu takip etmektedir. Yan tarafında bulunan asma çubuğuna tutunarak kuyu içine saklanmak ister. İnerken kuyu dibinde zehirli yılanları gördüğünden emniyet için asma çubuğa bağlı kalmağa karar verir. Biraz

sonra kolları yorulmağa başlar, beyaz ve siyah iki farenin asma çubuğunu kemirdiklerini görür.

Asma çubuk kesilirse düşüp zehirli yılan tarafından zehirlenir. Ansızın yukarıya bakarsa bir arı kovanını bulur ve ara sıra bundan damla damla bal akar. Adam bütün muhatarayı unutarak sevine sevine balı tatır.

“Bir adam” dan maksat ıstırap çekmek ve yalnızlıkla ölmek için doğan adamdır. “Gardiyan” ve “zehirli yılan” demek her türlü ihtiraslı beden demektir. “Asma çubuk” ta insan hayatının devamını anlatır. “Beyaz ve siyah fare” vakit, gece ve gündüzlerin müddeti ile geçen seneleri anlatır. “Bal” da geçen yılların ıstırabını hafifleştiren bedenî keyfi anlatır.

2. Daha bir hikâye vardır. Bir kral içine dört zehirli yılanı sığdıran kutuyu hizmetçisine verip iyi beklemesini emreder. Kral daha bu hizmetçiye eğer bu yılanları hiddetlendirirse ölüm cezasını vereceğini söyler. Hizmetçi de korkusundan bu kutuyu atarak kaçır.

Kral beş gardiyanı yollayıp bu hizmetçiyi yakalamak ister. İlk evvel bunlar hizmetçiye dostça bir usulle yaklaşır onu sağlam götürmek isterler. Fakat hizmetçi

İnsan Lekeleri

bunların yumuşaklıklarına güvenmez ve başka bir köye kaçar.

Şu anda gökten bir ses gelir ve köyde hiç emniyetli sığınacağın bulunmadığı ve altı haydutun hücumuna uğrayacağını ihtar ettiğinden korku ile bundan da kaçarak şiddetli akıntısıyla yolu kesen bir ırmağa raslar. Bundan sonra gelecek muhatarayı düşünerek bir sal yapıp bu gürültülü akıntıyı geçmeğe muvaffak olur ve âkîbet emniyet ve refahiyete kavuşur.

“Kutu içindeki dört zehirli yılan” bedeni yapan dört eleman yani yer, su, ateş ve havaya işaret eder. Bu beden şehvetin menbaı ve kalbin düşmanıdır. Bundan dolayı kalp bedenden kaçmak istiyor.

“Dostane yaklaşan beş gardiyan” demek suret, his, kavrayış, arzu ve idrakten ibaret olan beş toplumu anlatır ki bunlar beden ve kalbe şekil verirler.

“Emniyetli sığınak” hiç te emniyetli sığınak olmıyan altı duyguya işaret eder ve “altı haydut” ta bu altı duygunun hedeflerini anlatır. Böyle altı duygu içinde muhatara gören adam tekrar kaçarak dünyevî ihtirasın gürültülü akımına raslar.

Bunun üzerine Budanın iyi talimatından ibaret olan salıyı yaparak bu gürültülü akıntıyı selâmet geçer.

3. Annenin çocuğunu ve çocuğun annesini kurtaramıyan tehlike dolu üç hal vardır, yani yangın, sel ve ev soymasıdır. Bu tehlikeli ve acıklı halde de ara sıra birbirine yardım etmek fırsatı bulunabilir.

Fakat annesinin çocuğu ve çocuğun annesini hiç kurtaramıyan üç hal vardır. Bunlar da hastalık, ihtiyarlık ve ölüm halleridir.

Çocuk annesi yerine nasıl ihtiyarlaşabilir? Anne nasıl çocuğunun hastalığını kendisine alabilir? Ölüm yaklaştığı zaman anne ile çocuk nasıl birbirine yardım edebilir? Ne kadar bunlar birbirine yakın ve birbirini sevseler de, bu gibi hallerde yardımlaşamazlar.

4. Efsanevi cehennem kralı Yama, hayatında fenalıklar yaptığından cehenneme düşen bir adama hayatında iken üç meleği görüp görmediğini sorunca, adam: “Hayır büyük kral, hiç bu gibilere raslamadım” demiştir.

Yama yine de beli ihtiyarlıkla bükülmüş ve değnekle yürüyen bir ihtiyara hiç rasladığını sormuştur. Adam: “Evet, büyük kral, bu gibi adamlara sık sık rasladım”

İnsan Lekeleri

diye cevap vermiştir. Bunun üzerine Yama: “Sen ihtiyarlamadan evel çabuk iyilikler yapmalı olduğunu ihtar etmek için gelen meleği o ihtiyar adamda görmediğinden dolayı şimdiki cezayı çekiyorsun” demiştir.

Yama tekrar bu adama “fakir, hasta ve detsuz olan adamı hiç gördün mü” diye sormuştur. Adam: “Evet kralım, bu gibileri sık sık gördüm” demiştir. Bunun üzerine Yama: “Senin hastalığını ihtar etmek için gelen melekleri bu hastalarda tanımadığından dolayı buraya gelmişindir” demiştir.

Yama yine de bu adama ölü adamı görüp görmediğini sormuştur. Adam: “Evet kralım, çevremde çok ölüler gördüm” demiştir. Yama: “Sen bunlar içinde sana ihtar için gelen melekleri görmediğinden dolayı buraya getirilmişindir. Eğer bunları tanıyarak yolunu değiştirmiş olsaydın, bu acı yere gelmezdin” demiştir.

5. Bir zengin adamın karısı olan Kisagotami adındaki bir genç kadın çocuğunun ölümünü görünce çılgın olmuştur. Ölü çocuğu götürüp evden eve dolaşarak çocuğu iyileştirmelerini yalvarmıştır.

Tabii kimse bir şey yapamamış, fakat en sonunda Buda yolundaki birisi Jetavanada oturan Budayı görmesini tavsiye edince, anne ölü çocuğu Budaya götürmüştür.

Buda şefkatle bu anneye bakmış: “Çocuğu tedavi etmek için bir kaç haşhaş tohumuna ihtiyacım var; hiç bir ölü çıkmıyan evlere gidip dört beş tane haşhaş tohumunu iste” demiştir.

Çılgın kadın gidip hiç ölü çıkarmamış evi aramış ve bulamamıştır. Çaresiz Buda yanına dönmüştür. Budanın sâkin tavrı önünde kadın eski haline dönmüş ve sözlerinin mânasını anlamıştır. Kadın çocuğun cesedini alıp kabre gömdükten sonra geri dönüp Budanın talebesi olmuştur.

IV İNSAN HAYATININ GERÇEKLİĞİ

1. Bu dünyada insanlar bencil ve merhametsizliğe meyilcidirler; onlar birbirlerini sevmek ve hürmet etmesini bilmezler; onlar ufak tefek şeyler üzerinde münakaşa ve kavga edip yalnız kendilerine zıyan ve acılık getirirler, hayat saadetsiz ve can sıkıcı bir döneme çevrilir.

Zengin veya fakir olsun onlar para üzerinde merak ederler, fakirlikten de zenginlikten de şikayet ederler.

İnsan Lekeleri

Çünkü hayatları ihtirasla kontrol edildiğinden hiç te razı ve memnun olmazlar.

Zengin adam eğer emlâki varsa onun üzerinde endişe eder; büyük evi ve her ne varsa onun için endişeye düşer. Kendisine bir felâket, evi yanma, hırsızlığa uğramak, kendisini cebren kaçırmak gibi şeylerden endişe eder. Sonra ölüm ve servetinin yokolmasından korkar. Hakikaten ölüm yoluna kimsesiz gidecek, hiç kimse arkasından ölmez.

Fakir adam daima yetersizlikten acır ve bu ona arsa ve ev üzerindeki tükenmez isteği uyandırır. Aç gözlülük ateşi içinde hem bedenini hem de kalbini tamamen yorur, ömrünün ortasında ölüverir.

Sanki bütün dünya ona düşman kesilmiş gibi görünür ve ölüme giden yol da kimsesiz gibidir ve bu uzun yolu yalnız başına tutmalı ve kimse onunla beraber gitmez.

2. Bu dünyada beş fenâlık vardır. Birincisi zulümdür; her yaratık, hatta böceklere kadar, birbirine muhaliftir. Kuvvetlisi zayıfılsına hücum eder, zayıf olanı kuvvetlisini aldatır; her yerde vuruşma ve zulüm hüküm sürer.

İkincisi, baba ile oğul, büyük birader ile küçük birader, koca ile karı, yüksek yaşlı kardeş ile daha genç kardeş aralarındaki hakları üzerinde kesin bir ayrılık yoktur; her fırsatta her birisi en yüksek mevkiye olmasını ve daha çok menfaat edinmesini ister. Birbirine yalan söylerler, aralarında yalancılık ve samimiyetsizlik yürür.

Üçüncüsü erkekle kadın davranışları arasında açık bir alâmet yoktur. Herkes vaktile kirli, şehvete düşkün fikir ve istekle şüpheli harekete ve çoğu zaman münakaşa, vuruş ve ahlâksızlığa sürüklenir.

Dördüncüsü insanlar arasında başkalarının haklarına hürmetsizlik, başkalarının zararına kendi ehemmiyetini mübalâğa etmek meyilciliği var ve bunun neticesi olarak sözlerinde haksızlık, aldatmak, iftira ve tahkir etmek gibi fenâlık misali olurlar.

Beşincisi insanlarda başkalarına karşı olan vazifelerini ihmal etmek meyilciliği vardır. Onlar fazlasile kendi rahatlık ve isteklerine düşkünderler; gördükleri lütufu unutup başkalarına rahatsızlık verir ve çoğu zaman büyük bir haksızlık yaparlar.

3. İnsanlar birbirine karşı daha da cana yakınlık göstermelidir; birbirlerinin iyi hususiyetlerine hürmet

İnsan Lekeleri

ederek müşküllükte birbirlerine yardım etmelidirler; bilâkis, onlar bencil ve soğuk kalplidirler; hatalarını istihzah eder menfaatlerini sevmezler. Bu nefret umumiyetle git gide büyür, biraz sonra, tahammül edilemez olur.

Bu nefret hissi pek çabuk şiddetli harekete kadar gitmese bile, kalbe çok derin yerleşen nefret ve hiddet hisleriyle hayatı zehirler ve bu iz tekrar cisimlenme devresine kadar götürülür.

Hakikaten, bu şehvet dünyasında, insan yalnız başına doğar ve yalnız başına ölür, gelecek dünyadaki mükâfat ve cezayı da hiçbir kimse beraber almaz.

Sebep ve netice kanunu evrenseldir; herkes kendi günah yükünü cezalandırılmasına kadar kendisi taşımalıdır. Aynı kanun iyi amelleri de kontrol eder. Sevimlilik ve şefkatlik hayatı iyi kısmet ve saadetle neticelenir.

4. Seneler geçer ve insanlar ihtiras, alışkanlık ve ıstırapla bağlandıklarını görünce üzgün ve kırılmış hale gelirler. Bu kırık kalp halinde sık sık başkalarile kavga eder, daha derin günaha düşer ve doğru yolu yürümekten

vazgeçer; çoğu zaman tam ahlâksızlık zamanında vakitsiz ölür ve ebediyen acılık çekerler.

Saadetsizlik ve ıstırap yüzünden cesaretini kaybeden hale düşmek gayrı-tabiidir ve gök ile yer kanunlarına uymaz, bundan dolayı, insan her iki dünyada acılık çeker.

Hayatta herşeyin geçici ve kararsızlıkla dolu olduğu doğrudur ama, bu hakikati itibar nazarına almıyarak neşe ve isteğini memnun etmeğe çalışmak acınacak haldir.

5. Bu ıstırap dünyasında bencil olmak ve hareket etmek tabiidir, fakat bunun yüzünden arkadan ıstırap ve saadetsizliğin gelmesi de çok tabiidir.

İnsanlar kendi tarafını tutup başkalarını ihmal ederler. Onlar isteklerini ihtiras, şehvet ve her türlü fenaliğe sokarlar. Bunlardan dolayı ebediyen cefa da çekmelidirler.

Lüks çok uzun sürmeden, çok çabuk geçer; bu dünyada hiçbir neşe ebediyen tadılamaz.

6. Bundan dolayı insanlar daha genç ve sıhhatlı zamanlarında bütün ihtiras ve dünyevî işlere yapışmayı bırakmalı, candan hakiki aydınlamayı aramalıdır.

İnsan Lekeleri

Çünkü aydınlamadan başka hiçbir sürekli istinadgâh ve saadet bulunamaz.

Fakat çoğun adam bu sebep ve netice kanununa inanmaz veya onu ihmal eder. Onlar iyi amelin saadet getirip fena amelin bedbahtlık getirdiğini unutarak ihtiras ve bencillik âdetlerini sürdürürler. Bu dünyadaki amellerinin öte dünya hayatını kararlaştırdığını ve kendi günahlarının cezaları üzerinde başkalarını karıştırdığına inanmak istemezler.

Onlar şimdiki hareketlerinin gelecek hayatlarına veren önemi ve evvelki hayattaki hareketlerine karşı olan acılığın alâkasını tamamen yanlış anlıyarak acılıkları üzerinde şikayet eder ve ağlarlar. Onlar yalnız şimdiki istek ve şimdiki acıyı düşünürler.

Dünyada hiçbir şey ebedi ve tükenmez değildir; herşey değişici, âni ve önceden haber verilemez. Ama insanlar cahil ve bencildirler, geçmekte olduğu andaki istek ve acılıkla alâkadardırlar. Onlar iyi talimatı dinlemez ve anlamak istemezler; onlar yalnız şimdi alâkadar oldukları servet ve şehvete verilmişlerdir.

7. Çok çok uzun zamanlardan beri hesapsız insan bu aldanma dünyasına doğmuş ve hele doğmaktadır. Ama bu

dünyada hele Buda talimatının bulunması ve insanların ona inanarak kurtulabilmeleri bir saadettir.

Bundan dolayı insanlar derin düşünmeli, kalplerini saf ve bedenlerini iyi tutmalı, ihtiras ve fenalıktan kaçınıp iyiliği aramalıdır.

Hamdolsun, Budanın talimatı bize ermiş; biz bunlara inanıp Budanın Pâk Ülkesinde doğmamızı dilemeliyiz. Budanın öğrettiklerini bildikten sonra, başkaların ihtiraslı ve günahlı yollarını takip etmemeli, Buda talimatını yalnız kendimize hasretmiyerek, onları amele koymalı ve başkalarına da öğretmeliyiz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BUDANIN İMDADI

I

AMİDA BUDA'NIN YEMİNİ

1. Yukarıda beyan edildiği gibi insanlar her zaman dünyevî ihtirasa tutulur, günah üstüne günah yapar, tahammül edilmez amel yükünü taşır, bu ihtiras ve düşkünlük âdeti bitirecek akıl veya kudrete malik değildirler. Bunlar dünyevî ihtiraslara galip olup bertaraf edemedikçe nasıl hakiki Budalığı tanıyabilirler?

İnsan tabiatını tam surette anlıyan Buda insanlara şefkat duygusundan kendisine karşı her türlü ağırlıklar pahasına olsa da, insanları korku ve ıstıraptan kurtarmağa yemin etmiştir. Bu imdadı hakikileştirmek için hesapsız eski zamanda Bodhisattva olarak tecelli edip şu on andı içmiştir:

(a) “Budalığa ersem de, ülkemdeki halkın hepsi muhakkak Budalığa girip aydınlığa erinceye kadar mükemmel olmayacağım.

(b) Budalığa ersem de, benim müsbet nurum bütün dünyaya erişinceye kadar mükemmel olmayacağım.

(c) Budalığa ersem de, ömrüm uzun seneler dayanarak hesapsız insanları kurtarıncaya kadar mükemmel olmayacağım.

(d) Budalığa ersem de, on yöndeki bütün buda ismini övünceye kadar mükemmel olmayacağım.

(e) Budalığa ersem de, samimi imanlı insanlar samimi imanla ismimi on defa yad ederek hakikaten bu ülkemde yeniden doğmağa muvaffak oluncaya kadar mükemmel olmayacağım.

(f) Budalığa ersem de, her yerde insanlar aydınlığa ermeğe karar verip, iyilikleri yapar ve samimiyetle ülkemde doğmak isteyinceye kadar mükemmel olmayacağım. Tam onların ölümü zamanında Bodhisattvaların büyük bir toplumu içinde onları Pâk Ülkeme kabul etmek için tecelli edeceğim.

(g) Budalığa ersem de, insanlar her yerde ismimi duyunca benim ülkemi düşünür ve orada doğmaği ister, ve bu neticeye gelmek için samimiyetle iyilik tohumunu ekerek gönül hastalığını önleyebilinceye kadar mükemmel olmayacağım.

Budanin İmdadı

(h) Budalığa ersem de, benim ülkemde doğanlar hepsi Budalığa erip, başkalarını aydınlığa ve büyük rahmeti amele koymağa irşad edebilinciye kadar mükemmel olmayacağım.

(i) Budalığa ersem de, bütün insanlar beden ve kalplerini pâklar ve bu dünyanın her şeyin üstünde edecek büyük şefkatimin etkisine uğramadan mükemmel olmayacağım.

(j) Budalığa ersem de, her yerde insanlar, ismimi duyunca, hayat ve ölüm hakkında doğru fikir edinir, ihtiras ve ıstırap âleminde kalplerini saf ve âsude tutacak mükemmel akla erişinceye kadar mükemmel olmayacağım.

İşte böyle ben yemin ederim. Bunlar hepsi hakikat oluncaya kadar Budalığa ermiyeceğim. Akıl ve hikmet hazinelerimi salıvermek ve saçmakla, bütün yerleri aydınlatıp bütün ıstıraplı insanları serbest yapmakla sınırsız nur menbaı olmak isterim.”

2. Böyle Buda, hesapsız uzun zaman hesapsız iyilikler toplıyarak Amida, yani Tükenmez Nur ve Sonsuz Hayat

Budası olup Pâk Buda Ülkesini tamamladı ve bütün insanları aydınlatarak refahiyet âleminde yaşıyor.

Hiçbir ıstırap bulunmıyan bu Pâk Ülke hakikaten refah ve saadetlidir. Orada yaşıyanlar isterlerse elbise, rızık ve bütün güzel şeyler meydana çıkar. Mücevheratla süslü ağaçlar üzerinde hafif rüzgâr esince, kutsal talimat müziği havayı doldurur ve bütün dinliyenlerin kalplerini temizler.

Bu Pâk Ülkede çok güzel kokulu nilüfer bulunur, her çiçek tarif edilemez güzellikle parlıyan çok çok kıymetli çiçek yaprağına maliktir. Bu nilüfer çiçeklerinin parıltısı Hikmet yolunu aydınlatır, ve kutsal talimat müziğini dinliyenler tam rahatlığa götürülürler.

3. Şimdi on yöndeki bütün Buda bu Tükenmez Nur ve Sonsuz Hayat Budasının hikmetini överler.

Budanın ismini duyan herkes onu büyütür ve sevinç ile dinler, kalbi de Budanın kalbi gibi olur ve Budanın hayret verici Pâk Ülkesinde doğar.

Budanın İmdadı

Bu Pâk Ülkede doğanlar Budanın sonsuz hayatını paylaşırlar; kalpleri bütün ıstıraplılara şefkatle dolu ve Budanın kurtarma yolunu açıkca göstermeğe kalkışırlar.

Bu yemin ruhu ile onlar bütün dünyevî bağılılıkları atarak bu dünyanın süreksizliğini anlarlar. Onlar bütün meziyetlerini bütün alçak dünya hayatından hür olmak için sarf ederler; başkalarının hayal ve ıstıraplarını ortaklaşarak fakat aynı zamanda dünyevî hayat bağılılıklarından kurtulmalarını da göz önüne alarak kendi hayatlarını başkalarınınkî ile bütünlerler.

Onlar dünya hayatının engel ve müşküllüklerini bilirler fakat aynı zamanda Buda merhametinin sınırsız kuvvetini de bilirler. Onlar gitmeğe de gelmeğe de hür, ilerlemeye de durmağa da hürdürler, fakat onlar Budanın merhameti erişenlerle beraber kalmağı tercih ederler.

Bundan dolayı, bu Amida Buda ismini duyan herkes tam bir imanla bu ismi çağırmaya teşvik edilir, o zaman Budanın merhametine erişilir. İşte bütün insanlar bu hayat ve ölüm dünyasını saran alev içinden geçip olsa da Budanın talimatını dinlemeli ve takip etmelidir.

Eğer insanlar hakikaten ve samimiyetle aydınlığa erişmek isterlerse Budanın kuvvetine dayanmalıdırlar. Âdi insan için bu Budanın desteği olmadan kendisinin yüksek Buda sıfatını anlaması imkânsızdır.

4. Amida Buda hiçbir kimseden uzakta değildir. Onun Pâk Ülkesi uzak batıda olarak tarif edilirse de, aynı zamanda, onun ile beraber bulunmak isteyenlerin kalbinde de mevcuttur.

Amida Budanın altın parlaklık içindeki resmi tasavvur edilirse, resim seksen dört bin suret ve çehreye bölünmüş bulunur ki, her bir suret veya çehre seksen dört bin nur şuasını yayar ve her nur şuası dünyayı aydınlatarak Budanın ismini zikreden her kimseyi karanlık içinde hiç bırakmaz. Böyle bu Buda insanlara kendisinin teklif ettiği kurtuluşa varabilmelerini sağlar.

Budanın suretini görmekle insan Budanın kalbini anlayabilir. Budanın kalbi yalnız onu hatırlıyanlar değil, onun derin merhametine itibarsız veya unutkan olan insanları da, ihata eder.

İmanlı insanlara o kendisi ile bir olmak fırsatını verir. Bu Buda, her şeyi ihtiva eden müsavat bedeni

Budanın İmdadı

bulunduğundan, bir insan Budayı düşünürse, Buda da onu düşünür ve onun kalbine kolay girer.

Bu, bir insan Budayı düşündüğü zaman, o insan Budanın fikrini bütün saflığı, bahtıyarlığı ve kâmil refah ile elde etmiş demektir.

Bundan dolayı, saf ve samimî imanla her insan kendi kalbini Budanın kalbi olarak tasavvur etmelidir.

5. Buda pek çok şeklini değiştirme ve cisimlenme kabiliyetine maliktir ve her insanın kabiliyetine göre kendisini türlü türlü surette gösterebilir.

O bedenini bütün gökleri kapatıp sınırsız yıldız evrenine kadar uzanan büyük bir ölçüde gösterir. O kendisini ya şekil, enerji, kalp veya şahsiyet gibi son derece küçük sıfatlarla gösterebilir.

Fakat, o Buda ismini imanla zikredenlere her hangi bir tarzla olsa olsun kendisini gösterir. Bunlara Amida her zaman birisi Merhamet Bodhisattvası olan Avalokitesva ve diğeri de Hikmet Bodhisattvası olan Mahasthama-prapta olmak üzere iki Bodhisattvayı yanına alarak tecelli eder.

Onun gösterisi herkese görünmek üzere dünyayı örtse de yalnız müminler onu görür.

Onun muvakkat tecellisini görebilenler sonsuz memnuniyet ve saadeti elde ettiği halde, hakiki Budayı görebilenler ise hesapsız neşe ve refahiyet servetini elde ederler.

6. Sınırsız sevgi ve hikmet kuvvetleriyle Amida Budanın kalbi tam şefkat olduğundan Buda herkesi kurtarabilir.

En fena adamlar, yani inanılmaz cürüm yapanlar, kalbi ihtiras, hiddet ve çılgınca aşkla dolanlar, yalan söyleyen, dedikodu yapan, hakaret eden ve aldatanlar, öldüren, hırsızlık yapan ve şehvete düşkün olanlar, senelerce fenalık yapıp ömrünün sonuna yaklaşanlar uzun seneler cezalanmaya mahkûmdürler.

Bunların en son nefeslerini çıktıkları zaman bir yakın dost gelip, “şimdi ölümle karşı karşıyasın. Ahlâksızlık hayatını silemezsin. Fakat ismini zikretmekle Ebedî Nur Budasının merhametine sığınabilirsin” der.

Bu ahlâksız insanlar tek kalple Amida Budanın ismini zikrederlerse fena dünyaya götürecektir olan bütün günahları kaldırır.

Budanin İmdadı

Eğer yalnız kutsal ismi zikretmek böyle işler görebilirse, kalbini Budaya yaklaştırabilmekle daha neler mümkün olmazdı!

Böyle kutsal ismi zikredebilenler ölüm zamanlarında Amida Buda ile Merhamet ve Hikmet Bodhisattvaları tarafından karşılanır ve Buda ülkesine götürülür ve orada beyaz nilüfer saflığı ile yeniden doğarlar.

Bundan dolayı, herkes “Namu-Amida-Butsu” yani Tükenmez Nur ve Sonsuz Hayat Budasına derin kalpten güvenme kelimesini kalbinde saklamalıdır.

II

AMİDA BUDA’NIN PÂK ÜLKESİ

1. Tükenmez Nur ve Sonsuz Hayat Budası ebediyen berhayattır ve ebediyen onun Hakikatini saçmaktadır. Onun Pâk Ülkesinde ne ıstırap ne de karanlık vardır, her dakika neşe içinde geçer; bundan dolayı Saadet Ülkesi diye adlanır.

Bu ülkenin ortasında saf ve parlayan sulu bir göl vardır ki dalgaları altın kumlu sahilini yıkar. Şurada ve burada araba tekerleği kadar büyük nilüfer çiçekleri atar

ve bunlar mavi renkten mavi nur, sarı renkten sarı nur, kırmızı renkten kırmızı nur ve beyaz renkten beyaz nur saçar ve kokuları havayı doldurur.

Göl sahilinin başka yerlerinde altın, gümüş, lapis lazuri ve billûrlerle bezenmiş ve su kenarına kadar uzanan mermer merdivenli paviyonlar var. Başka yerlerde ise su üzerine kurulan siperler kıymetli taşlarla süslü perde ile çevrelenmiş, aralarında da baharat ağaçları ve çiçekli çalılarla dolu ormancıklar vardır.

Yer güzellikle parlıyor, hava da semavî ahenk ile titriyor. Gece ve gündüzün altı defa nefisçe uydurulmuş çiçeklerin tüveyç yaprakları gökten dökülür, halk bunları çiçek kaplarına doldurup bütün başka Buda ülkelerine taşır ve hesapsız Budalara sunarlar.

2. Bu hayret verici Ülkede kuşlar çoktur: kar gibi beyaz leylek ve kuğu, parlak renkli tavus kuşu ve tropikal cennet kuşları, başka küçük kuşlar sürüsü güzel ötüyorlar. Budanın Pâk Ülkesinde bu tatlı kuşlar Budanın talimatını ötüyorlar ve onun faziletlerini övüyorlar.

Bu seslerin müziğini dinliyenler Budanın sesini

Budanin İmdadı

duyuyor, imanlarını yenileştiriyor, her yerdeki müminlerle kardeşlik neşe ve refahiyetini yenileştiriyorlar.

Hafif rüzgâr o Pâk Ülkenin ağaçları arasından eser ve Paviyonun güzel kokulu perdelerini harekete getirir ve güzel müzik yaparak geçer.

Bu semavi müziğin hafif yankısını duyanlar Buday1, Dharma (talimatı), Samagha (kardeşlik) yı düşünürler. Bütün bu mükemmellikler Pâk Ülkenin yansımasından başka bir şey değildir.

3. Buda niçin bu ülkede Tükenmez Nur ve Sonsuz Hayatı anlatan Amida diye adlanır? Onun büyük Hikmeti Buda ülkesinin iç ve dışına hiçbir engelsiz saçıldığındandır; onun yaşayan merhametinin canlılığı hesapsız can ve sınırsız zaman vasıtasile hiç zayıflamaz olduğundandır.

Onun Pâk Ülkesinde doğan ve aydınlananların sayısı hesapsız olup bunlar tekrar aldatma ve ölüm dünyasına hiç dönmez olmalarındandır.

Onun Nuru ile yenilenmiş Hayata uyananların sayısı da hesapsız olduğundandır.

Bundan dolayı, bütün insanlar kalplerini Onun İsmine bağlasalar, hayatın sonuna yaklaşırken, yalnız bir gün veya yedi gün boyunca, mükemmel imanla Amida Budanın İsmi zikederlerse, ve bunu sakın kalple yaparlarsa, en son dakikada meydana çıkan Amida Buda ve başka çok kutsal adamlar tarafından irşad edilerek Budanın Pâk Ülkesinde doğacaklardır.

Birisi Amida Buda'nın İsmi duyar ve Onun talimatına iman getirirse, o insan emsalsiz tam aydınlığa erişecektir.

